

РЕШЕНИЕ

№ 86

гр. Айтос, 10.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – АЙТОС, III СЪСТАВ, в публично заседание на
петнадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИВАЙЛО КР. КЪНЕВ

при участието на секретаря Силвия Г. Лакова
като разгледа докладваното от ИВАЙЛО КР. КЪНЕВ Гражданско дело №
20212110101001 по описа за 2021 година

Предявен е отрицателен установителен иск по чл.124 ГПК.

Ишците М. С. С., ЕГН: ***** и С. А. С., ЕГН: *****, и двамата чрез адв. Г.К., със съд.адрес: ***, са предявили иск **против** Държавата като ответник, представлявана от Министъра на регионалното развитие и благоустройството, **и срещу ответника** Областен управител на Б., ответниците чрез юрк. Н.М., със съд. адрес: гр. Б., ***. Ишците твърдят, че в тяхна полза е изтекла придобивна давност, като предприели действия за снабдяване с КНА въз основа на давностно владение за посочения имот. Сочат, че в разписния лист имота бил записан на името на дядото на ищеца М.С. /С.М. – починал на 21.9.1998г./. Твърдят, че до момента, без прекъсване, техните предшественици и ишците владели процесния имот. Поддържат, че за провеждане на нот. производство подали молба-декларация, която да бъде заверена от общ.Р. и от обл.администрация-Б., като общината удостоверила, че имотите не са общинска собственост, но обл.администрация заявила, че процесния имот бил държавна собственост на осн.чл.6 ЗС /отм./. При тези факти твърдят, че е налице спор за собственост, разполагайки с правен интерес, искайки да се установи по отношение и на двамата ответници, че ПИ № 157 по кадастралния план на с. С.м., общ.Р., одобрен със Заповед № 300-4-8/21.01.2003г., с площ на ПИ от 1477 кв. м., при граници на ПИ: улица и ПИ № № 155, 154 и 158, не е държавна собственост. Претендират разноски.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил ОИМ от втория ответник по делото. Счита, че неправилно искът е насочен едновременно срещу държавата и срещу обл.управител. Намира иска за неоснователен, развивайки подробни съображения. Поддържа, че процесният имот бил собственост на държавата, оспорвайки твърденията, че същият бил придобит по давност от ишците, доколкото не се бил осъществил ФС. Моли за отхвърляне на исковата претенция. Претендира разноски. В срока по чл. 131 ГПК е постъпил ОИМ от първия ответник – Държавата, чрез Министъра на РРБ, в който се развиват идентични съображения като тези, изложени от първия ответник. Претендира разноски.

От събраните доказателства от фактическа страна се установява следното:

Ишците подали молба-декларация пред нотариус , за да се снабдят с КНА за процесния поземлен недвижим имот, като получили отговор от комисия, назначена от

областния управител на гр.Б., че имотът е държавна собственост. Като основание за собствеността на държавата е посочена нормата на чл.6 ЗС /отм./, а в протокола от 26.8.21г. е посочено, че за сградите няма данни за държавна собственост.

В представената скица от 16.08.21г. за процесния имот като собственик на последния по разписан лист е посочено лицето С. М., а в представените документи от общ.Р., дирекция МПДТ, процесният имот е деклариран като собственост на наследниците на посоченото лице, като за имота липсват непогасени задължения. Представено е удостоверение за търпимост от 30.08.21г. по отношение на построените сгради върху процесния имот, издадено в полза на първия ищец.

Установява се от доказателствата, че ищецът М.С. е внук на С. М., ЕГН ***** (починал на 21.09.1998г.), както и че ищите са съпрузи (сключили са гр. брак на ***г.).

Съгласно заключението на ВЛ по СТЕ в кметството на с.С.м. не се съхраняват данъчни регистри от преди 1996г., като регистрите били унищожени по данни на общ.Р.. ВЛ сочи, че процесният имот се намирал в околостръстния полигон на селото, не е земеделска земя, респ. не е искано възстановяването му по ЗСПЗЗ. Според експерта имотът за първи път се появявал в КП на селото, одобрен през 2003 г., с площ от 1477кв.м. и в разписния лист на плана било записано лицето С. М.. Според заключението по СТЕ за селото нямало одобрени предходни кадастрални и регулационни планове, като процесният имот попадал изцяло в границите на населеното място, при граници: ПИ № № 155, 154 и 158. ВЛ сочи, че нямало застъпване на границите на имота с границите по КВС съгласно одобрения КП на селото от 2003г., представяйки комбинирана скица на имота и КВС на селото. Съгласно заключението имотът не е бил включен в ТКЗС и липсвали данни да е бил отчуждаван. ВЛ дава заключение, че в имота била построена жил.сграда (с опасност от самосрутване), за която имало издадено удостоверение за търпимост, както и че другите две стопански сгради по скицата не съществували на място. ВЛ пояснява в о.с.з., че имотът е в регулация, че в КП имената на ищите не съществували, но в същия фигурирало името на наследодателя С. М., както и че построената в имота сграда била много стара, а според ВЛ същата съществувала от около 1950г.

От показанията на свид.Е.Е. се установява, че имотът се намира в края на селото, че в същия живял дядо С., който построил къщата в имота и починал в имота. Дава показания, че след смъртта на последния имотът бил стопанисван от ищеца М.С., който се разбрал с другите наследници единствен да живее там. Ищецът го стопанисвал от 1998г. до момента. Според свидетеля постройките в имота били стари, построени били след 09.09.1944г. (към края на десетилетието). Дава показания, че в имота съществувала старата къща, другите постройки вече не съществували (от около 15г.) , както и че ищите заедно работели в имота, но вече живеели на друго място.

При тези факти съдът от правна страна намира следното: Съгласно т. 1 от ТР № 8/2013 г. по т. д. № 8/2012 г., ОСГТК на ВКС в случаите на предявен отрицателен установителен иск за собственост и други вещни права, правен интерес е налице когато ищецът притежава самостоятелно право, което се оспорва; позовава се на фактическо състояние или има възможност да придобие права, ако отрече правата на ответника. В случая ищите се позовават на възможност да придобият вещни права при отричане такива на държавата, т.е. налице е правен интерес от предявения иск срещу държавата (предвид и твърдението за държавна собственост върху имота на осн. чл. 6 ЗС (отм.), респ. пречка за провеждане в пълнота на производството по чл. 587 ГПК). Налице е и правен интерес за ищцата С.С., доколкото се твърди давностно владение по време на брака на ищите, респ. възможност за придобиване на собственост върху имота чрез първичен способ, обуславящо и възникване на СИО върху вещта. Ответникът се позовава на правно основание, което не доказва пряко собствеността му, а е обусловено от това дали имотът има друг собственик или е безстопанствен. С оглед на това обстоятелство при предявения отрицателен установителен иск в случая ищецът следва да докаже, че е придобил имота на поддържаното от него придобивно основание, а държавата, след като се позовава на чл. 6, пр. 2 ЗС /ДВ, бр.

92/1951 г./ - че имотът е безстопанствен, което включва противопоставяне и доказване на факти, които препятстват възникването или водят до прекратяване правата на ищеца. Дали се касае за безстопанствен имот е извод, който ще следва, ако ищецът не успее да докаже положителния факт, че имотите са имали друг, различен от държавата, собственик- в случая – праводателя на ищеца или самият той. Затова в тежест на ищеца е да установи, че той е собственик на имота, респ. правопораждащите факти с оглед твърдяното придобивно основание, а в тежест на ответника- че са били налице обстоятелства, изключващи възможността за владелеца (ищецът или праводателят му) да придобие имота по давност. Произнасянето по тези въпроси не може да се извърши при проверка за допустимостта на иска, тъй като те касаят разрешаване на спора по същество /така Р.№36/18.04.2016 г. на ВКС по гр. д. № 3678/2015 г., I ГО/.

От събраните доказателства съдът намира за недоказани правата на българската държава върху процесния имот поради следното. Нормата на чл.34 от Закона за давността (ЗД) от 1898г. /отм./ е изисквала за придобиване на собственост върху имот непрекъснато владение в продължение на двадесет години, без да има нужда от юридическо основание и добросъвестност, която давност за периода от 1931 до 1951г. не се установи да е изтекла в случая /нито се твърди, нито установява наличие на юридическо основание, обуславящо прилагане на по-кратката придобивна давност по ЗД/. Ищите не ангажираха надлежни писмени доказателства, обосноваващи извод за наличие на право на собственост върху имота – нито в тяхна полза, нито в полза на техен наследодател (в случая записването в разписния лист е ирелевантно за собствеността с оглед действалото обективно право в периода от 1948 г. насетне). Поради това съдът намира, че имотът е бил държавна собственост на осн. чл.2 от ЗДИ от 1948г. /отм./, а по-късно и на осн. чл. 6 ЗС /отм./ от 1951г., но към момента вече не е такава. Със ЗС през 1951 г. е въведена забрана за придобиване по давност на вещи социалистическа собственост, действаща и след 1990 г., когато в ЗС е уредено, че „не може да се придобие по давност вещ, която е държавна или общинска собственост“. През 1996 г. за първи път се въвежда в закона разграничението между публична и частна собственост на държавата и общините и се приемат ЗДС и ЗОС, като се правят изменения в чл. 86 ЗС, чиято действаща разпоредба гласи: „Не може да се придобие по давност вещ, която е публична държавна или общинска собственост“. Тази промяна в ЗС е в сила от 01.06.1996 г., от който момент имотите частна държавна и частна общинска собственост могат да се придобиват по давност (арг. чл. 7, ал.3 ЗДС), т.е. давността е изключена като придобивен способ само по отношение на вещите-публична държавна или общинска собственост. Както се посочи до изменението на чл. 86 ЗС (ДВ бр. 33/1996 г.) придобивната давност е изключена като способ за придобиване на вещни права върху всички държавни и общински имоти. Не се спори между страните, а и предвид данните по делото, съдът приема, че имотът е бил частна държавна собственост, като аргумент в тази насока може да се извлече и *per argumentum a contrario* от чл. 2, ал.2 ЗДС. Следователно за вещите частна държавна или общинска собственост, които са завладени преди влизане в сила на изменението на чл. 86 ЗС (ДВ, бр. 33 от 1996 г.) давностният срок е започнал да тече от 01.06.1996 г. Десетгодишният давностен срок по см. на чл. 79 ЗС за придобиване на държавни и общински имоти е следвало да изтече на 01.06.2006 г., а не на 31.05.2006 г., откогато е в сила мораториумът, установен с § 1 ЗР на ЗД на ЗС /ДВ, бр. 46/2006 г./, с което е постановено спиране на давността за определен период от време,

удължено впоследствие до 31.12.2017г. (с изменение на § 1 ЗР на ЗД на ЗС - ДВ, бр. 7 от 2018г., в сила от 31.12.2017г., този срок е продължен до 31.12.2022г.). Спирането на десетгодишният давностен срок, започнал да тече от 01.06.1996 г., е постановено преди той да може да изтече (в т.см. Р.№ 79 от 11.07.2018 г. по гр. д. № 9/2017 г., I ГО, Р.№ 100 от 22.10.2020 г. по гр. д. № 3267/2019, I ГО на ВКС и ТР от 14.02.2018г. по т.д. 3/2017 г., ОСГК на ВКС), като за изпълване на ФС на първичното придобиване по чл. 79, ал.1 ЗС е бил необходим още един ден, но срокът не е изтекъл поради наложения мораториум от НС. След 01.06.1996 г. имоти частна държавна или общинска собственост биха могли да се придобият по давност, ако владелецът е бил добросъвестен и давностният срок по чл. 79, ал.2 ЗС е изтекъл преди влизане в сила на § 1 ДР на ЗС, какъвто случай не е настоящия, доколкото нито се твърди, нито се установява наличие на основание за прилагане на кратката придобивна давност.

В случая се установява от доказателствата, че фактическата власт върху имота е била упражнявана от наследодателя С.М. от 1950 г. (когато са били построени постройките в имота) до 1998г., когато е починал /вкл. и в периода 01.06.1996г.-21.09.1998г./. Извод за наличие на осъществявана фактическа власт от посоченото лице може да се направи и на осн. чл. 83 ЗС, която презумпция в случая не бе оборена от ответника – лицето е упражнявало такава власт от построяване на сградите (1950г.) до смъртта си (1998г.). Доколкото след смъртта на С.М. в имота е заживял, а и стопанисвал наследникът (ищецът) М.С. заедно с втората ищца /като фактическата власт е била осъществяване и в периода 21.09.1998г.- 31.05.2006 г.- арг.чл.83 ЗС, а продължава и към момента/, то на осн. чл. 82 ЗС следва да се приеме, че владелецът е присъединил към своето владение и владението на праводателя (наследодателя) С.М., но предвид наложения мораториум към момента на предявяване на настоящия иск все още е бил необходим още един ден, за да е налице придобивна давност по см.на чл. 79, ал.1 ЗС. Нито се твърди, нито се установява други лица освен наследодателя и първия ищец да са упражнявали фактическа власт върху вещта в процесния период, а това фактическо състояние се установява от събраните доказателства. От обективна страна упражняваната от ищеца и неговия наследодател фактическа власт притежава белезите на владение по см. на чл. 68, ал. 1 ЗС, като по делото не са заявявани възражения и не са ангажирани доказателства срещу наличие на намерението за своеене, което е също налице (чл. 69 ЗС). Владелците са демонстрирали открито намерението си, вкл. пред ответника, като са стопанисвали, декларирали имота в данъчната служба и заплащали данъци за него.

С РКС № 3 от 24.2.2022 г. по к.д. № 16/2021 г. се обявиха за противоконституционни разпоредбите на § 1, ал. 1 от Закона за допълнение на ЗС (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г.; посл. доп., бр. 18 от 2020 г.) и на § 2 от ЗР на Закона за изменение на ЗС (ДВ, бр. 7 от 2018 г.). Изрично в РКС се отбелязва, че с обявяването на § 1, ал. 1 ЗДЗС за противоконституционна не се засяга нейният досегашен ефект, както и че съгласно чл. 151, ал. 2, изр. 3 КРБ последиците от преустановяване на мораториума ще настъпят от момента на влизане на РКС в сила. Решението на КС (имащо действие занапред) е обнародвано в ДВ на 4.3.22г.,

т.е. влиза в сила, считано от 08.03.22г. (арг.чл.151, ал.2 вр. чл. 5, ал.5 КРБ). Не може да се поставя под съмнение, че от въвеждането на забраната (мораториума) за придобиване по давност на държавни и общински имоти на 31.05.2006 г. до 08.3.2022 г. давността е била спряна, както е и в случая. На практика от влизането на РКС в сила вече не се прилага мораториума за придобиване на имоти частна държавна собственост, като след влизането в сила на решението към момента вече е изтекъл необходимия на ищците срок от един ден, който присъединен с изтеклия в полза на праводателя С.М. срок е достатъчен – налице е придобиването по давност на процесния имот, от който държавата се е дезинтересирала във времето. Не се твърди, нито установява придобивната давност на ищците и/или на праводателя да е била прекъсвана. И след предявяване на ИМ не е предприето действие, обуславящо прекъсване на придобивна давност, който в случая (предвид отсъствие на основание по см.на чл. 70, ал. 1 ЗС) е изтекъл в хода на процеса. Придобивната давност се прекъсва с предявяване на иск, само ако искът е предявен срещу лице, което се позовава на давността; а теклата в полза на ищеца давност не може да се прекъсне с предявения от самия него иск (в т.см. Р. № 57 от 27.06.2018 г. по гр. д. № 591/2017 г., II ГО на ВКС и Р. № 116 от 24.11.2014г. по гр.д № 2592/2014 г. на II г.о. отнасящо се до отрицателен установителен иск за собственост). Съгласно Р.№ 177 от 09.11.2015 г. по гр. д. № 2803/2015 г., I ГО, р.№ 99/10.05.2013 г. по гр.д.№ 681/2012 г.,I г.о., р.№ 170/11.04.2012 г. по гр.д.№ 961/2011г., р.№ 705/29.10.2010 г. по гр.д.№ 1744/2009г., р.№ 401/ 12.01.2012 г. по гр.д.№ 895/2010г., р.№ 61/30.04.2010 г. по т.д.№ 741/2009г.,I т.о., р. № 178 от 13.05.2011 г. по гр. д. № 984/2010 г., III г.о., всички на ВКС, давността се прекъсва с предявяване на иска, само ако той е насочен от собственика към лице, което се позовава на придобивна давност. В обратната хипотеза на иск, предявен от владелеца, разпоредбата не намира приложение, тъй като ищецът не може сам да прекъсне собствената си придобивна давност. В този случай давността продължава да тече и по време на процеса и ако е изтекла към момента на приключване на устните състезания, следва да се съобрази от съда съгласно чл.235, ал.3 ГПК като факт, настъпил след предявяване на иска и имащ значение за спорното право (Р.№ 99 от 23.10.2018 г. по гр. д. № 4991/2017 г., II ГО на ВКС). С предявяване на настоящия иск ищците са се позовали на придобивна давност, като правните й последици следва да се зачетат от момента на изтичане на законно определения срок (т.2 от ТР № 4/12 г., ОСГК на ВКС). Доколкото е налице владение върху имота в период от време повече от 10 г., текъл и в хода на делото (от 08.03.22г. насетне), владение продължаващо и към момента, което фактическо състояние съдът взема предвид съгласно чл. 235, ал.3 ГПК, то е изтекла нужната придобивна давност давност за ищците и държавата е престанала да е собственик на процесния имот, обуславящо извод за основателност на иска срещу държавата като ответник.

Налице е единствено правен интерес от иск срещу държавата чрез министъра на РРБ (съставляваща единствено надлежна страна в случая), но не и срещу представител на държавата (чл.32,т.4 ГПК). Правата по чл. 32, т. 4 ГПК произтичат за обл. управител единствено при упълномощаване, но не и самостоятелно, т.е. искът срещу обл.управител на гр.Б. (като самостоятелна страна) е недопустим понеже липсва надлежна страна, обуславящо

извод за прекратяване на делото в тази му част на осн. чл. 130 ГПК и за присъждане на разноси в негова полза на осн. чл. 78, ал.4 ГПК- сумата от 100 лв. на осн. чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 25, ал.1 от НЗПП.Държавата като ответник следва да бъде осъдена да заплати на ищите сторените от тях разноси в размер на общо 765лв. - на осн. чл. 78, ал.1 ГПК.Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на осн. чл. 124, ал.1 ГПК по отношение на М. С. С., ЕГН: ***** и С. А. С., ЕГН: *****, чрез адв. Г.К., със съд.адрес: ***, че Държавата, представлявана от Министъра на регионалното развитие и благоустройството, чрез юрк. Н.М., със съд. адрес: гр. Б., ***, не е собственик на ПИ № 157 по кадастралния план на с. С.м., общ.Р., одобрен със Заповед № 300-4-8/21.01.2003г., с площ на ПИ от 1477 кв. м., при граници на ПИ: улица и ПИ № № 155, 154 и 158.

ВРЪЩА на осн. чл. 130 ГПК исковата молба на М. С. С., ЕГН: ***** и С. А. С., ЕГН: *****, чрез адв. Г.К., със съд.адрес: ***, срещу Областния управител на гр. Б., с предмет приемане за установено по отношение на ищите, че посочения ответник не е собственик на гореописания недвижим имот и **ПРЕКРАТЯВА** производството по гр. д. № 1001/21 г. по описа на РС Айтос, в тази му част.

ОСЪЖДА на осн. чл. 78, ал.1 ГПК Държавата, представлявана от Министъра на регионалното развитие и благоустройството, чрез юрк. Н.М., със съд. адрес: гр. Б., ***, да заплатят на М. С. С., ЕГН: ***** и С. А. С., ЕГН: *****, чрез адв. Г.К., със съд.адрес: ***, сумата от 765 лв. – разноси по делото.

ОСЪЖДА на осн. чл.78, ал.4 ГПК М. С. С., ЕГН: ***** и С. А. С., ЕГН: *****, чрез адв. Г.К., със съд.адрес: ***, да заплатят на Областния управител на гр. Б., чрез юрк. Н.М., със съд. адрес: гр. Б., ***, сумата от 100 лв. – разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред ОС Б. в 2-седм. срок, а в прекратителната част, имащо характер на определение, в 1-седм. срок, от връчването му.

Съдия при Районен съд – Айтос: _____